

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ ΝΟΜΟΥ ΡΕΘΥΜΝΟΥ (ΤΜΗΜΑ ΣΑΔΑΣ Π.Ε.Α.)

ΛΕΩΦ, ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΟΥ 140 – 74100 ΡΕΘΥΜΝΟ
Τηλ. 2831029066 – email : sylareth@gmail.com

Αριθμός πρωτ. **106**
Ημερομηνία **11-12-2010**

ΠΡΟΣ : Δημοτικό Λιμενικό Ταμείο Ρεθύμνου

ΘΕΜΑ : Θέσεις Συλλόγου Αρχιτεκτόνων Ρεθύμνου σχετικά με την χωροθέτηση λειτουργιών/ δραστηριοτήτων και θέσεων ελλιμενισμού εντός της λιμενολεκάνης και των χερσαίων χώρων του λιμένα Ρεθύμνου.

Η σημερινή εικόνα των εγκαταστάσεων στο θαλάσσιο μέτωπο της πόλης είναι απογοητευτική, τόσο του ανατολικού βραχίονα, όσο και του δυτικού. **Μια από τις προτεραιότητες του δημοτικού συμβουλίου, πιστεύουμε ότι πρέπει να είναι η αναβάθμιση αυτού του τμήματος της πόλης, σε άμεση σχέση όμως με την κλίμακά της, την ποιότητα ζωής των κατοίκων, το περιβάλλον και την οικονομία.**

Το θέμα αυτό αποτελεί αντικείμενο πολλών συζητήσεων εδώ και δεκαετίες, συνοδευόμενο από μελέτες ιδιωτών, καθηγητών, ελλήνων και ξένων. Έχουν ξοδευτεί κατά καιρούς πάρα πολλά χρήματα για αυτές τις μελέτες, καθώς και για κατασκευές. **Η ιστορία αυτή αντικατοπτρίζει την παθογένεια των δημοσίων έργων στην Ελλάδα τόσο στο στάδιο της μελέτης, όσο και στο στάδιο της κατασκευής.**

Από το 1986 που εγκρίθηκε η μελέτη αποπεράτωσης του λιμένος Ρεθύμνου από το ΥΠΕΧΩΔΕ, η κατασκευή μαρίνας περιλαμβανόταν στον σχεδιασμό των έργων του λιμανιού ως μικρή σκάλα στη σημερινή θέση. Πρέπει να θυμίσουμε όμως, ότι από το Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο (ΓΠΣ) που ισχύει σήμερα για το Ρέθυμνο (1986), δεν προβλέπεται κατασκευή μαρίνας στην περιοχή, αλλά μόνο λιμάνι.

Το 1987 το γραφείο «Τρίτων» (κ. Σιώρης) αναλαμβάνει την εκπόνηση προμελέτης για τη μαρίνα και προτείνει τεράστιες κτηριακές εγκαταστάσεις στο σημείο που προβλέπονται και σήμερα. Υπήρξαν τότε έντονες διαφωνίες και κινητοποιήσεις πολιτών και τα έργα σταμάτησαν. Αντίθετη άποψη για τα έργα είχε και η αρχαιολογική υπηρεσία.

Το 1989 εξετάζεται το θέμα από την Επιτροπή Αρχιτεκτονικού Ελέγχου του Νομού (ΕΠΑΕ) «Μελέτες μαρίνας με χερσαίες κτηριακές εγκαταστάσεις με χρήση καζίνων κτλ με την αιτιολογία ότι το έργο της μαρίνας πρέπει να λειτουργεί ανταποδοτικά». Πριν τη συνεδρίαση της ΕΠΑΕ, εξετάζεται η μελέτη στο ΤΕΕ, και η πλειοψηφία των συναδέλφων θεωρεί απαράδεκτο το κτηριολογικό πρόγραμμα της εγκατάστασης. Η ΕΠΑΕ απέρριψε τη μελέτη. Όπως τυχαίως ο πρόεδρος της ΕΠΑΕ με απόφαση της Νομάρχου, μετατέθηκε από την Πολεοδομία στην ΤΥΔΚ. Το έργο μετά από όλα αυτά, δεν προχώρησε.

Το 1993 η αλλαγή κυβέρνησης, προκαλεί αλλαγή του χώρου της μαρίνας και αλλαγή του μελετητή. Παράλληλα θεσπίστηκαν οι «ρυθμίσεις για τον τουρισμό και άλλες διατάξεις» με το νόμο 2160, όπου συμπεριλήφθηκε και ο «τουριστικός λιμένας Κουμπέ» με το ΦΕΚ 118/19/7/1993 που προέβλεπε χρήσεις γης στη χερσαία ζώνη με συντελεστή δόμησης, δηλαδή οικοδομικά τετράγωνα. Ταυτόχρονα είχαν ξεκινήσει τα έργα κατασκευής, δηλ. το μπάζωμα της θάλασσας. **Αποτέλεσμα όλων αυτών ήταν χρήματα πεταμένα για εκπόνηση μελετών, χρήματα πεταμένα για μπάζωμα. Για το περιβάλλον και την πόλη καμία συζήτηση.**

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ ΝΟΜΟΥ ΡΕΘΥΜΝΟΥ (ΤΜΗΜΑ ΣΑΔΑΣ Π.Ε.Α.)ΛΕΩΦ, ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΟΥ 140 – 74100 ΡΕΘΥΜΝΟ
Τηλ. 2831029066 – email : sylareth@gmail.comΑριθμός πρωτ. **106**
Ημερομηνία **11-12-2010**

Από όλες τις διαδικασίες που ακολουθήθηκαν, τίποτα δεν προβλεπόταν στο Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο. **Το ΓΠΣ, παρόλο που θεσμοθετήθηκε από το 1986, ήταν για όλους ένα παλιόχαρτο και μετά όλοι αναρωτιούνται πως έχει η πόλη καταντήσει έτσι.**

Τα τελευταία χρόνια οι παρεμβάσεις στους χώρους του λιμανιού και της υποτιθέμενης μαρίνας, συνεχίζονται με νέα μπαζώματα της θάλασσας και νέες κινητοποιήσεις των κατοίκων. Κατασκευάζεται ο χώρος στάθμευσης δυτικά της εισόδου του λιμανιού και ο χώρος στάθμευσης δυτικά του δελφινιού. Το ΓΠΣ Ρεθύμνου καταργείται χωρίς καμία ντροπή και για ορισμένους η θάλασσα της πόλης είναι για τα μπάζα.

Μετά από αυτά για λόγους ασφαλείας, όλοι οι χώροι είναι κλειστοί, δηλαδή, έχουν όλα τα χαρακτηριστικά των ιδιωτικών επιχειρήσεων, όπου οι πολίτες πληρώνουν για την είσοδο και την έξοδο. Επιπλέον οι περιφράξεις και οι κάμερες καταργούν την έννοια του δημόσιου χώρου και στους δύο μόλους.

Το 2010 λίγο πριν τις δημοτικές εκλογές το θέμα επανέρχεται. Αυτή την περίοδο, το θέμα που πουλάει είναι αυτό της κρουαζιέρας. Βεβαία δεν πρέπει να ξεχνάμε το φαινόμενο της τουριστικής φούσκας, που οδήγησε στη θλιβερή μεταμόρφωση των παραλιακών πόλεων και οικισμών, καθώς και μίας ενδοχώρας, που της υποσχέθηκαν μία άνευ όρων ανάπτυξη, της οποίας οι συνέπειες αποδείχθηκαν τραγικές.

Πάντα με γνώμονα υποτίθεται το δημόσιο συμφέρον, όπως και όλα τα απαράδεκτα έργα που έχουν γίνει έως τώρα, το Λιμενικό Ταμείο στην προσπάθειά του να **«αναβαθμίσει» το θαλάσσιο μέτωπο της πόλης**, προχώρησε στην ανάθεση της μελέτης “Χωροθέτηση λειτουργιών/ δραστηριοτήτων και θέσεων ελλιμενισμού εντός της λιμενολεκάνης και των χερσαίων χώρων του λιμένα Ρεθύμνου”.

Για τη μελέτη αυτή που παρουσιάστηκε στο ΤΕΕ/ΤΔΚ ΝΕ Ρεθύμνου την Πέμπτη 21 Οκτωβρίου 2010, καθώς και σε ημερίδα του Δημοτικού Λιμενικού Ταμείου από τον μελετητή κ. Σιώρη, την Κυριακή 24 Οκτωβρίου 2010, στο σπίτι του πολιτισμού, μπορούμε να επιστημόνουμε τα εξής :

Οι διαπιστώσεις του κ. Σιώρη και του κ. Αυγουστίνου, μελετητών της νέας πρότασης (οι ίδιοι μελετητές που ήταν και το 1987):

«Οι εγκαταστάσεις στην περιοχή της μαρίνας, επέφεραν αλλαγή στο μέτρο και στην κλίμακα της άμεσης και ευρύτερης περιοχής, από τη δημιουργία τεράστιων χώρων και επιφανειών από σκυρόδεμα».

«Το μέτρο, η ποιότητα του περιβάλλοντος, η ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών και η ομορφιά του τοπίου αποτελούν την πρώτη ύλη και την κινητήρι δύναμη ανέλιξης του τουρισμού».

«Οι χερσαίοι χώροι του υπήνεμου μόλου, επηρεάζουν αρνητικά το τοπίο και τη θέα από όλο το παραλιακό μέτωπο της πόλης».

«Οι μεγάλες επιφάνειες από σκυρόδεμα και οι αδιαμόρφωτοι χώροι των προσαμμώσεων επέδρασαν αρνητικά στην οικονομική και την περιβαλλοντική εξέλιξη της περιοχής».

Δυστυχώς αυτές οι διαπιστώσεις από τους μελετητές, θα έπρεπε να είχαν γίνει πριν την κατασκευή του σημερινού τερατουργήματος. Επιπλέον αυτές οι διαπιστώσεις των μελετητών, δεν συνάδουν με την υποβληθείσα μελέτη.

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ ΝΟΜΟΥ ΡΕΘΥΜΝΟΥ (ΤΜΗΜΑ ΣΑΔΑΣ Π.Ε.Α.)

ΛΕΩΦ, ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΟΥ 140 – 74100 ΡΕΘΥΜΝΟ
Τηλ. 2831029066 – email : sylareth@gmail.com

Αριθμός πρωτ. 106
Ημερομηνία 11-12-2010

Συγκεκριμένα, στην πρόταση των κ. Σιώρη και κ. Αυγουστίνου περιγράφεται ότι :

«Με καθορισμό οικοδομικών τετραγώνων και όρων δόμησης, οι χερσαίες επιφάνειες δύνανται να αποτελέσουν κίνητρο οικονομικής ανάπτυξης, αλλά και πηγή ιδιωτικής χρηματοδότησης για την ολοκλήρωση των έργων της μαρίνας και την υλοποίηση των λοιπών αναπτυξιακών έργων του λιμένα».

«Ο υποβαθμισμένος οπτικός ορίζοντας χρήζει επέμβασης και εξωραϊσμού για την αναβάθμιση του φυσικού τοπίου και του περιβάλλοντος».

«Είναι αδιανόητο να σπαταλούνται τα καταλληλότερα , πολυτιμότερα και πιο αξιόλογα από άποψη τουριστικών χρήσεων, γήπεδα του λιμένα».

Ο Σύλλογος Αρχιτεκτόνων είναι αντίθετος σε όλα τα παραπάνω επιχειρήματα που περιγράφονται στην πρόταση των μελετητών.

Πρόταση του Συλλόγου Αρχιτεκτόνων :

Οι κτιριακές εγκαταστάσεις, σε οικοδομικά τετράγωνα μέσα στη θάλασσα, με επιφάνειες 5200,50 μ² (αναψυχή, εμπορικές και τουριστικές δραστηριότητες) στον δυτικό βραχίονα και 11008,57 μ² (αναψυχή, εμπορικές και τουριστικές λειτουργίες, υπηρεσίες, στάθμευση) στον ανατολικό βραχίονα, δημιουργούν νέα τείχη μπροστά από το ιστορικό κέντρο, το οποίο θα υποβαθμίσουν ακόμα περισσότερο από τη σημερινή απαράδεκτη κατάσταση με τις κατασκευές των καταστημάτων. Πρέπει να γίνει απολύτως κατανοητό, ότι η θέαση της παλιάς πόλης από την ανατολή θα χαθεί. Είναι πολύ εύκολο, για οποιονδήποτε, να το αντιληφθεί βαδίζοντας από ανατολή προς τη δύση, τι θα προκαλέσει ένας υπέργειος όγκος 11008,57 μ² και ύψους 10,00 μ, μπροστά από το κτίριο «δελφίνι» έως την βόρεια άκρη του μόλου.

Το κτιριολογικό πρόγραμμα της μελέτης θα πρέπει να περιοριστεί στο πλέον απαραίτητο. **Θεωρούμε ότι μπορούν όλες οι απαιτούμενες υπηρεσίες να χωροθετηθούν στο υφιστάμενο κτίριο δελφίνι και στο κτίριο του λιμεναρχείου. Κανένα νέο κτίριο και κατεδάφιση των αυθαίρετων κτισμάτων βόρεια από το δελφίνι.** Οι εμπορικές δραστηριότητες, που υπάρχουν ήδη κοντά στη μαρίνα (αναψυχή, εστίαση, εμπόριο), είναι εύκολα προσπελάσιμες από τους πεζούς ιστιοπλόους. Σε μία δύσκολη οικονομικά εποχή, είναι τουλάχιστον προκλητικό να δημιουργείς νέα εμπορική ζώνη στην πόλη του Ρεθύμνου.

Η ήδη **μεγάλη κλίμακα της υφιστάμενης κατάστασης**, όπως αυτή έχει διαμορφωθεί, καθιστά απαγορευτική την όποια επιπλέον επέκταση με νέες επιχωματώσεις.

Προτεραιότητα πρέπει να είναι η ποιότητα ζωής. Οι χώροι που θα προκύψουν, να ανήκουν στους πολίτες, οι οποίοι θα μπορούν να κινηθούν ελεύθερα, χωρίς να περιορίζονται από μόνιμες κατασκευές ή περιφράξεις.

Απαιτούνται σύγχρονοι αρχιτεκτονικοί σχεδιασμοί, που να έχουν σχέση με τη μνήμη, το χρόνο και τον τόπο. Πρέπει να δρουν οι συμβολισμοί, όχι όμως και οι μνημειακού χαρακτήρα παρεμβάσεις. Ο εξωραϊσμός – καλλωπισμός (πχ ζαρντινιέρες), είναι αδόκιμοι όροι για τη σύγχρονη αρχιτεκτονική.

Η επαφή του παραλιακού μετώπου με το χώρο της μαρίνας, δεν πρέπει να αποτελεί ξεχωριστή μελέτη, αφού ο ενιαίος σχεδιασμός είναι αυτός που θα δώσει την αναγνωσιμότητα σε όλο το μέτωπο της πόλης προς τη θάλασσα. Το μέτωπο των κτιρίων σε όλο το μήκος της παραλίας, θα πρέπει να αποκαλυφθεί και να

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ ΝΟΜΟΥ ΡΕΘΥΜΝΟΥ (ΤΜΗΜΑ ΣΑΔΑΣ Π.Ε.Α.)

ΛΕΩΦ, ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΟΥ 140 – 74100 ΡΕΘΥΜΝΟ
Τηλ. 2831029066 – email : sylareth@gmail.com

Αριθμός πρωτ. **106**
Ημερομηνία **11-12-2010**

αναδειχθεί. Οι σημερινές κατασκευές με τις ιδιωτικές επεμβάσεις, έχουν αλλοιώσει εντελώς το τοπίο με τα αποτελέσματα που όλοι γνωρίζουμε. Η απόφαση του ΚΑΣ για τα νέα στέγαστρα, είναι αντίθετη με αποφάσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας, καθώς και με σύγχρονους αρχιτεκτονικούς χειρισμούς, που έχουν ως γνώμονα την απόδοση του δημόσιου χώρου στους πολίτες.

Η έκταση των έργων πρέπει να λαμβάνει σοβαρά υπόψη την κλίμακα της πόλης και ιδιαίτερα του ιστορικού κέντρου. Να αντιμετωπίζει τους απαγορευτικούς όρους της πολεοδομικής και κυκλοφοριακής χωρητικότητας που έχει φτάσει σε εκρηκτικά μεγέθη, ειδικά τους θερινούς μήνες. Πρέπει να εξασφαλιστεί η σύνδεση του λιμανιού και της μαρίνας με τις κυκλοφοριακές αρτηρίες της πόλης και το εθνικό δίκτυο.

Για να αποφευχθεί η ανεπανόρθωτη ζημιά στο περιβάλλον, απαιτείται πλήρες σύστημα διαχείρισης αποβλήτων. Καθημερινός καθαρισμός θαλάσσιου και χερσαίου χώρου. Εφαρμογή προγράμματος ανακύκλωσης στερεών αποβλήτων. Συστηματικός έλεγχος ποιότητας θάλασσας.

Απαιτείται οικολογικός σχεδιασμός φωτισμού. Θέες που χάνονται με τη φωτορύπανση, όπως ο θαλάσσιος ορίζοντας και ο ουράνιος θόλος, πρέπει να ξαναβρούν τη θέση τους στο νυκτερινό αστικό τοπίο με κατάλληλα και ήπια φωτισμένους δημόσιους χώρους.

Τα υλικά που θα επιλεγθούν, πρέπει να παρέχουν θερμική άνεση. Επιβεβλημένη είναι η διασφάλιση της ποιότητας και αντοχής των προτεινόμενων υλικών στο χρόνο και τις ειδικές συνθήκες της θαλάσσιας ζώνης.

Όλα τα παραπάνω προσδιορίζουν την έννοια της ανάπτυξης, με προτεραιότητα την προστασία του φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος, την κοινωνική συνοχή, την αειφορία και τη βιωσιμότητα.

Για το Δ.Σ. του Συλλόγου Αρχιτεκτόνων Ρεθύμνου (τμήμα ΣΑΔΑΣ Π.Ε.Α.)

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΜΑΝΩΛΕΣΑΚΗΣ ΒΑΛΑΝΤΗΣ

ΑΝΔΡΕΑΔΑΚΗΣ ΒΑΓΓΕΛΗΣ